

Forsikringssvindel i Norge – svikstatistikk 2018

23.februar 2018

Rapport med tall for 2017

Innhold

FORORD

1. Innledning	3
2. Avdekket svindel 2017 – overordnede tall	4
3. Avdekket svindel innen skadeforsikring privat	5
4. Avdekkede svindel innen syke- og uføreforsikring	10
5. Avdekkede svindel innen skadeforsikring næringsliv og landbruk	14
6. Hvem begår forsikringsbedragerier?.....	16
7. Forsikringssekskapenes forebyggende arbeid	18
8. Definisjoner.....	20

FORORD

Forsikring bygger på et gjensidig tillitsforhold mellom kunde og selskap, der det legges til grunn at kunden oppgir korrekte og ærlige opplysninger både ved kjøp av forsikring og ved skadeoppgjør. Erfaring fra konkrete saker, samt publikumsundersøkelser, viser imidlertid at dette ikke alltid er tilfelle. Hvert år svindles forsikringsnæringen for betydelige beløp, samtidig er mørketallene store. Med økende oppmerksomhet på forebyggende arbeid, avdekkes stadig flere sviktilfeller ved avtaleinngåelse. Dette medfører store besparelser for selskapene, som også kommer kunden til gode ved reduserte premier.

Frode Bjuglerud, fagdirektør
Økonomisk kriminalitet

1. Innledning

Finans Norge sin statistikk gir et bilde av den avdekkede forsikringsvindelen, og hvilke produkter det svindles på. Hensikten med rapporten er å synliggjøre omfanget av forsikringsvindelen og kostnadene rundt dette.

Forsikringsselskapene avdekker årlig en rekke tilfeller av forsikringsvindelen. Det holdes tilbake betydelige erstatningsbeløp, penger som er tiltenkt ærlige forsikringskunder. De som svindler forsikringsselskapene svindler fellesskapet.

Rapporten er delt inn i 8 kapitler. Kapittel 2 inneholder en generell oversikt over det totale antall avdekkede saker i 2017. Kapittel 3-5 omhandler forsikringsvindelen innen skadeforsikring privat, syke- og uføreforsikring og skadeforsikring næringsliv og landbruk. Kapittel 6 gir en beskrivelse av hvem som svindler og hvor det avdekkes mest svindel. Kriminalitetsutviklingen og avdekking av nye trender innen forsikringsbedrageri krever kontinuerlig oppmerksomhet. Både for å kunne forebygge denne kriminaliteten og for å forhindre at næringen skal kunne bli benyttet som et redskap for kriminelle. Kapittel 7 gir et innblikk i dette arbeidet. Kapittel 8 gir informasjon om begreper og definisjoner.

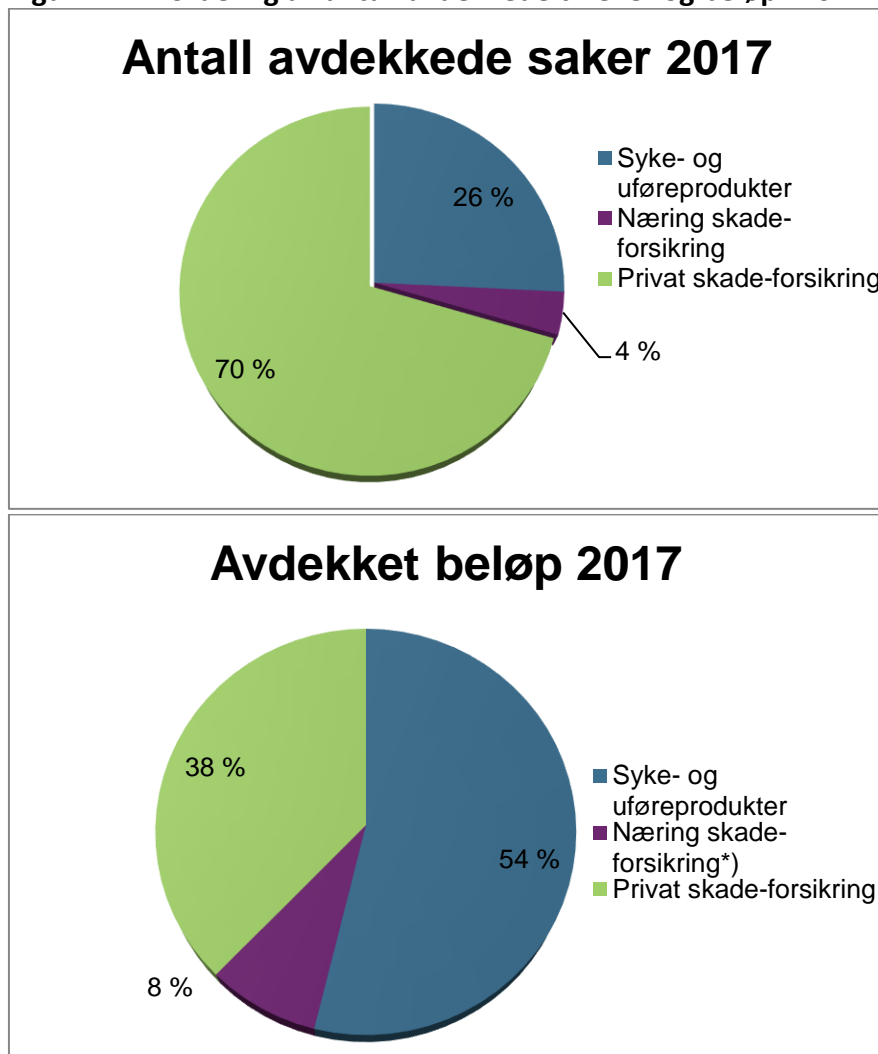
Tallmaterialet i rapporten er innhentet fra 29 forsikringsselskaper som er medlemmer i Finans Norge. Det er kun saker som er avdekket som svik i henhold til forsikringsavtaleloven (FAL) som presenteres i rapporten. «Svik» er den juridiske betegnelsen, men omtales i denne rapporten som svindel.

Avslag hjemlet i FAL utgjør omtrent halvparten av selskapenes avlagssaker. Eksempel på øvrige saker hvor selskapene avslår erstatningsutbetaling er hvor kunden har utvist grov uaktsomhet, ved brudd på forsikringsvilkår eller hvor man mistenker hvitvasking. Eksempel på sistnevnte er når kunden ikke kan sannsynliggjøre midlenes opphav. Denne type avslag behandles ikke i denne rapporten.

2. Avdekket svindel 2017 – overordnede tall

Figur 2.1 – Fordeling av antall avdekkede tilfeller og beløp i 2017

Figur 2.1 *) Stor sak på 95 mill.kr kommer i tillegg

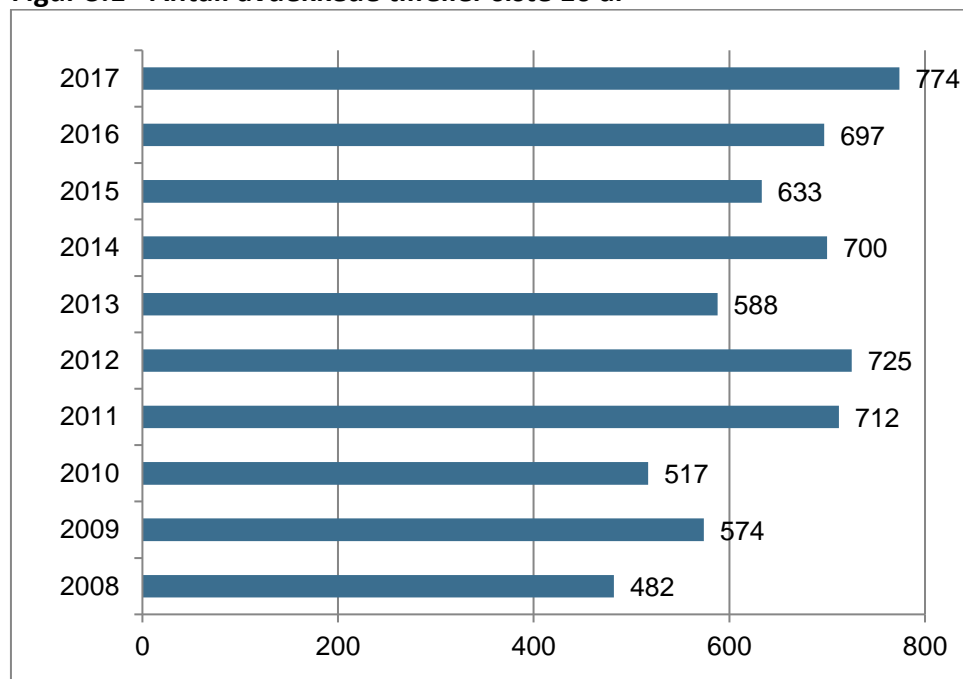
Forsikringsbransjen har, med henvisning til FAL, avslått 815 saker innen skadeforsikring og 283 saker innen syke- og uføreprodukter i 2017. Det totale kravet for de avslåtte sakene var 427,9 millioner kroner, hvor det er en stor sak på næring med hele 95 millioner kr. Utover dette store beløpet er de største beløpene på forsikringssvindel innen syke- og uførhetsproduktene, mens antallsmessig er det flest saker innen skadeforsikringsproduktene.

Innen syke- og uføreprodukter er det skille mellom antall personer der det er avdekket svindel, og antall saker. I 2017 var det 267 personer som i alt hadde 283 sviksaker (dekninger i syke- og uføreprodukter). Det er ikke foretatt tilsvarende oppsplitting for skadeforsikring, selv om det også her kan være tilfeller der en enkelt person kan ha fått avslag om erstatning på flere områder.

3. Avdekket svindel innen skadeforsikring privat

Figur 3.1 - Antall avdekkede tilfeller siste 10 år

I 2017 var det i alt 774 saker der det ble avdekket svindel innen privatforsikring med til sammen 125,7 millioner kr i avslått beløp.

I gjennomsnitt ble det svindlet for 162 500 kr per sak. Det er stor spredning av beløpene, slik at til sammenligning er medianbeløpet på 35 000 kr, som sier at det er like mange saker under dette beløpet som det er over.

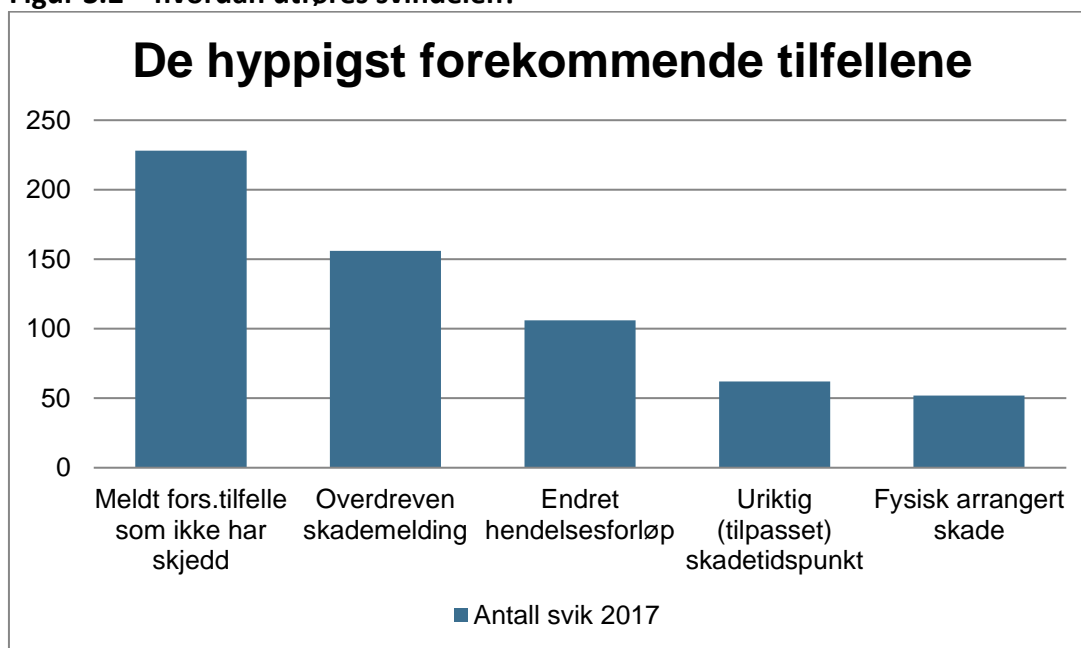
Antall avdekkede saker vil gjenspeile hvilket fokus forsikringselskapene har på et område og hvor stort potensielt volum bransjen eller dekningen utgjør.

Hovedsakelig ble svindelen avdekket internt i selskapet. Et viktig redskap i denne sammenheng er [FOSS-registeret](#)¹ som er et sentralt skaderegister.

¹ Se definisjon i kapittel 8.

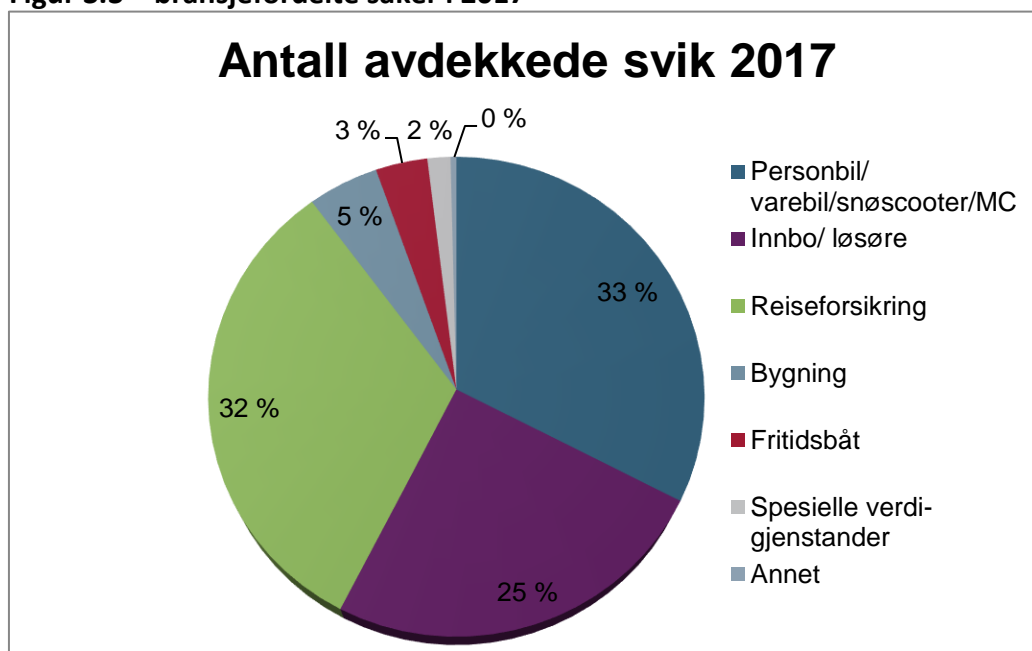

Figur 3.2 – hvordan utføres svindelen?

De fleste avdekkede sakene er tilfeller der kunden melder et «fiktivt» skadetilfelle, og/eller har utnyttet et eksisterende skadetilfelle. De største beløpene er på de arrangerte skadene.

Figur 3.3 – bransjefordelte saker i 2017

Andelen av avdekkede saker innen bil- og reiseforsikring vil være stor ettersom det er flest meldte skader her. Beløpsmessig er det bygningsforsikringer som er størst da det ofte dreier seg om påsatte branner.

Tabell 3.1 - Bransjefordeling avdekkede saker 2012-2017. Prosentandel.

Bransjegruppe	2013	2014	2015	2016	2017
Personbil/varebil	37,4	29,1	36,3	35,0	32,6
Innbo/løsøre	26,7	26,3	24,6	27,7	24,9
Reiseforsikring	23,5	28,6	24,3	28,1	32,3
Bygning	6,8	7,7	7,3	6,0	4,8
Fritidsbåt	3,4	2,7	2,7	1,3	3,5
Spesielle verdigjenstander	0,9	2,0	2,4	1,4	1,6
Annet/ukjent	1,4	3,6	2,4	0,4	0,4

Tabell 3.1 viser til at forsikringssvindel med bil og reise er de mest utbredte. Av de totalt 774 sakene i 2017, var det 252 saker knyttet til bil og 250 på reise.

Tabell 3.2 – Skadetype for personbil/varebil. Prosentandel.

	2013	2014	2015	2016	2017
Tyveri av	35,9	25,0	27,4	22,5	20,6
Materiell skade og kasko (ytre påvirkning, kollisjon)	46,8	54,4	50,0	54,5	57,1
Brann	7,7	5,4	10,0	6,1	3,2
Tyveri fra	1,4	4,4	3,9	7,8	4,0
Dokumentfalsk	0,5	1,5	-	0,4	-
Ulykke m/personskade	-	-	-	-	-
Annet	3,2	5,4	3,0	4,5	9,9
Innbrudd	-	-	-	-	-
Hærverk	3,2	1,5	1,7	1,6	3,2
Redning	-	-	0,9	-	-
Ansvar	1,4	2,5	2,5	2,5	2,0

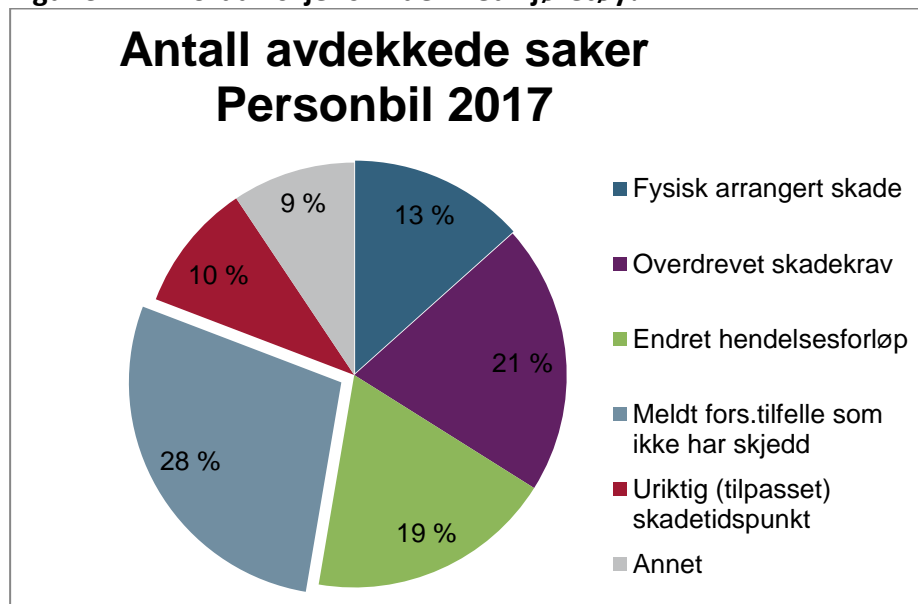

I 2017 ble det avdekket 252 saker innen person-/varebil og med et samlet krav for disse sakene på 27,5 millioner kr. I snitt ble det svindlet for rundt 109 000 kr per sak. I figuren 3.4 framkommer det at det er fiktive skader som er hovedkilden for bilsvindel med 28 prosent. Tidligere var det mer vanlig å arrangere skader.

Forsikringsnæringen ser fortsatt at det er mange arrangerte skader. Den samlede summen slike saker genererer er stor. Dette er saker som er krevende å utrede, samt at det er vanskelig å definere det totale omfanget og hvor organisert denne virksomheten er.

Figur 3.4 – Hvordan skjer svindel med kjøretøy?

Figur 3.4 viser at de fleste tilfellene av svindel med personbil skjer ved at det meldes en fiktiv skade.

Tabell 3.3 – Skadetype for innbo/løsøre. Prosentandel.

	2013	2014	2015	2016	2017
Tyveri/innbrudd	54,8	54,9	54,5	45,1	35,4
Brann	9,6	7,1	4,5	10,4	8,3
Materiell skade	15,9	19,0	21,2	23,3	30,2
Vannskade	7,0	2,7	5,8	5,2	4,7
Ytre påvirkninger	3,8	9,2	3,2	7,3	10,4
Annet	5,1	6,0	5,8	8,8	9,9
Ran	1,3	0,0	3,8	-	0,5
Hærverk	0,6	1,1	1,2	-	0,5

I 2017 var det hyppigst avdekket svindel i forbindelse med tyveri og innbrudd. Totalt ble det avdekket totalt 192 saker på innbo og løsøre, og med et krav på 25,9 millioner

kr. I snitt ble det svindlet for 135 000 kr per sak. Hovedtyngden av tilfellene er at allerede oppståtte skader blir påplussset.

Tabell 3.4– Skadetype for reiseforsikring. Prosentandel.

	2013	2014	2015	2016	2017
Tap/tyveri av reisegods	73,7	68,5	66,2	70,9	66,4
Ulykke/sykdom	11,7	16,0	18,8	15,8	21,2
Materiell skade	-	4,5	1,9	4,1	4,0
Ran	4,4	6,0	4,6	4,6	3,2
Innbrudd	-	0,5	-	-	-
Dokumentfalsk	2,2	1,0	1,9	0,5	-
Annet	8,0	8,0	6,5	4,1	5,2

På reiseforsikring var det hyppigst svindel i forbindelse med tyveri/tap av reisegods. Av i alt 250 tilfeller i 2017 var 166 i tilknytning til tap/tyveri av reisegods. I tillegg var det 53 saker i forbindelse med ulykke/sykdom under fritidsreise. Dette kan f. eks. dreie seg om personer som var syke før selve reisen ble påbegynt. I snitt ble det svindlet for 33 000 kr per tilfelle på ulykke/sykdom, mens det for tyveri/tap av reisegods var nesten 28 000 kr per tilfelle. Halvparten av tilfellene har skadested i Norge. Av de tilfeller som er avdekket i utlandet, er det ingen land som utpeker seg, men det er omtrent jevnt fordelt med Europa og verden for øvrig. De fleste av sakene oppstår fordi det meldes et fiktivt skadetilfelle.

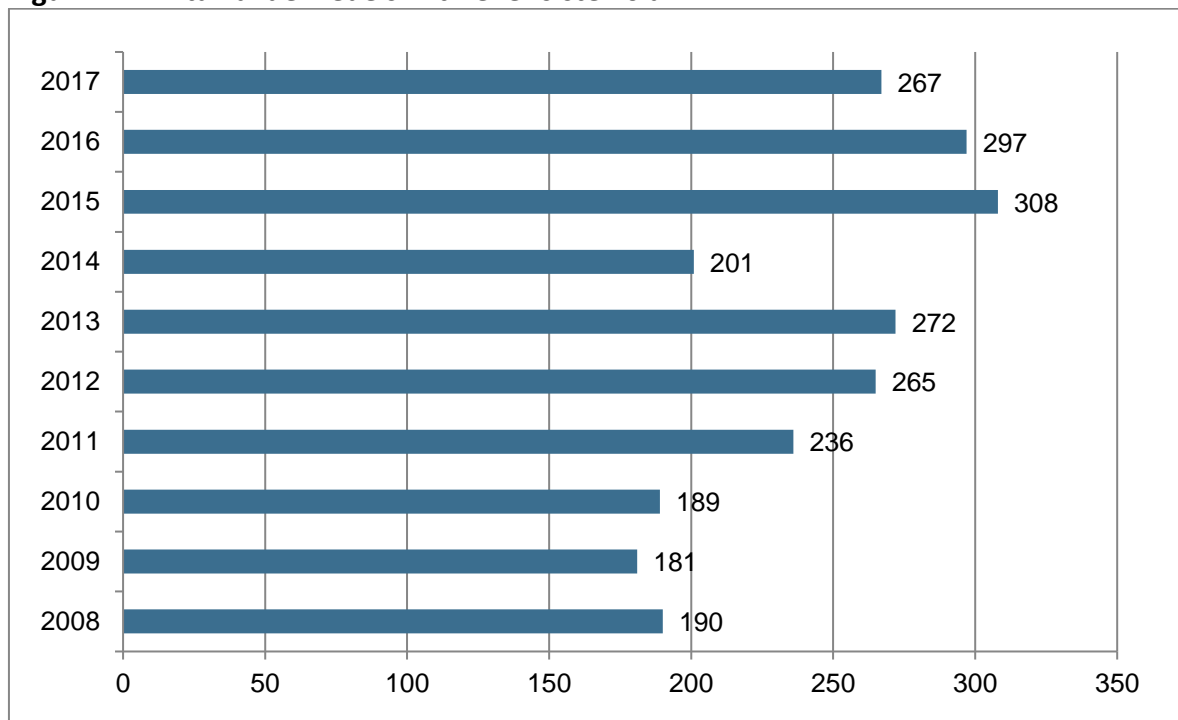
4. Avdekkede svindel innen syke- og uføreforsikring

Denne delen av rapporten omhandler syke- og uføreforsikringer. Se FAL § 10-1, lovens del B.

Selskapene rapporterer syke- og uføreforsikringsaker som er avslått med begrunnelse i svik. Registreringene gjelder avslag både ved avtaleetablering (tegning) og ved oppgjør, jf. FAL §§ 12-12 og 18-1. «Svik» er den juridiske betegnelsen, men omtales i denne rapporten som svindel.

Ved sammenligning med tidligere års statistikker gjøres det også oppmerksom på at det er flere selskap som inngår i rapporteringen for årene 2008 og senere enn for de tidligere år. Fra og med 2015 inngår ikke beløp for tilfeller av svik avdekket ved avtaleetablering i oppgitte svikbeløp. Tall for tidligere år er ikke sammenlignbare på detaljnivå.

Figur 4.1 - Antall avdekkede sviktilfeller siste 10 år

Figuren over viser totalt antall tilfeller i perioden 2008-2017. I 2017 ble det innen syke- og uføreprodukter avdekket i alt 267 tilfeller av svindel, nedgang fra 2016. Disse tilfellene omfattet 283 deknninger, ettersom en sak kan omfatte flere deknninger innenfor syke- og uføreprodukter. Til sammenligning omfattet de 297 tilfellene som ble avdekket i 2016 totalt 313 deknninger.

Den totale kroneverdien av saker avdekket i 2017 er 179,2 millioner kroner. I dette beløpet inngår ikke beløp knyttet til svindel avdekket ved avtaleetablering. Tilsvarende ble det i 2016 avdekket svindel ved erstatningsoppgjør for 182,1 millioner

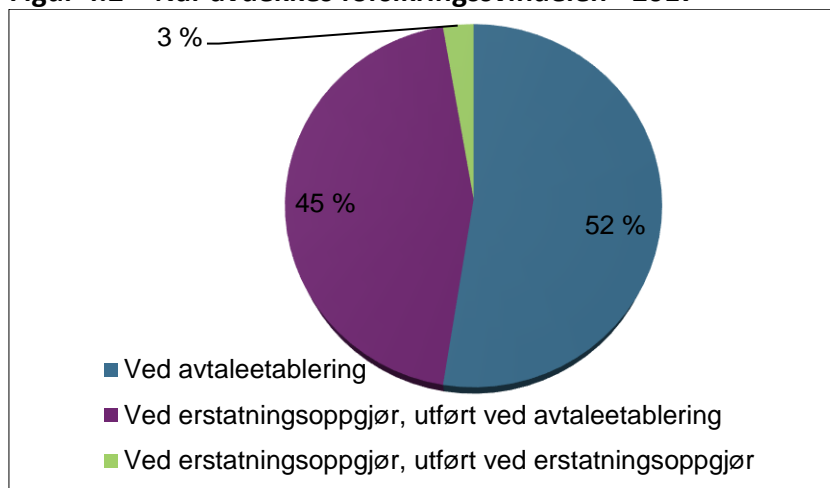

kroner. I gjennomsnitt ble det avdekket svindel ved erstatningsoppgjør for 1 456 650 kroner per tilfelle i 2017, og 1 536 500 kroner i 2016.

Selskapene legger ned store ressurser for å forebygge og avdekke forsikringssvindel. Det er kun unntaksvis at saker avdekkes ved hjelp av tips fra eksterne.

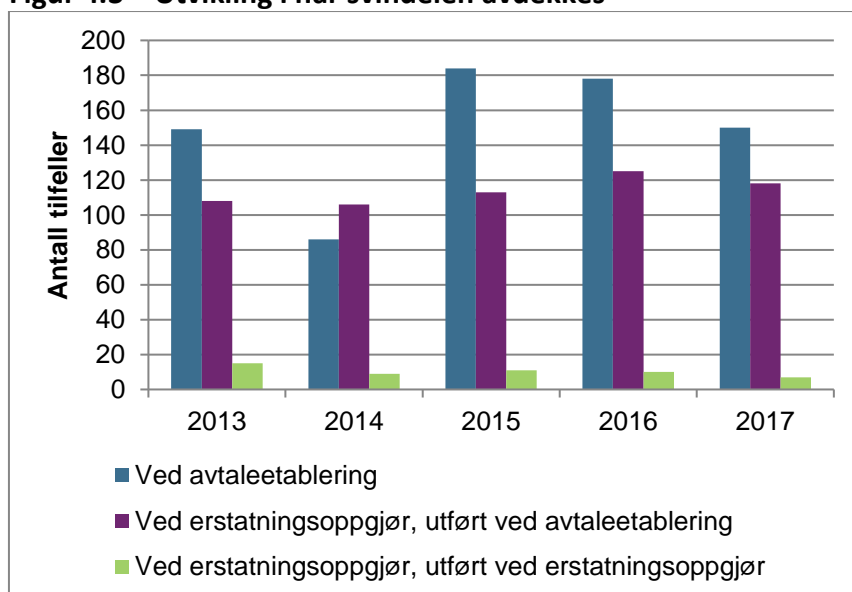
[ROFF](#)², som administreres av Finans Norge, er et viktig verktøy i selskapenes arbeid for å avdekke forsikringssvindel.

Figur 4.2 – Når avdekkes forsikringssvindelen - 2017

Selskapene har stor oppmerksomhet på å avdekke tilfeller av svindel allerede ved tegning. Erfaring tilsier at de som bevisst oppgir feil informasjon ved tegning av forsikringer, ofte har en hensikt med dette. Sannsynligheten for at de kommer til å benytte forsikringsdekningen på ett eller annet tidspunkt er høy. Figur 4.2 viser at 52 prosent av avdekkede tilfeller i 2017 var avdekket ved tidspunktet for tegning av forsikring. I 2016 utgjorde disse tilfellene 57 prosent av alle tilfeller.

Figur 4.3 – Utvikling i når svindelen avdekkes

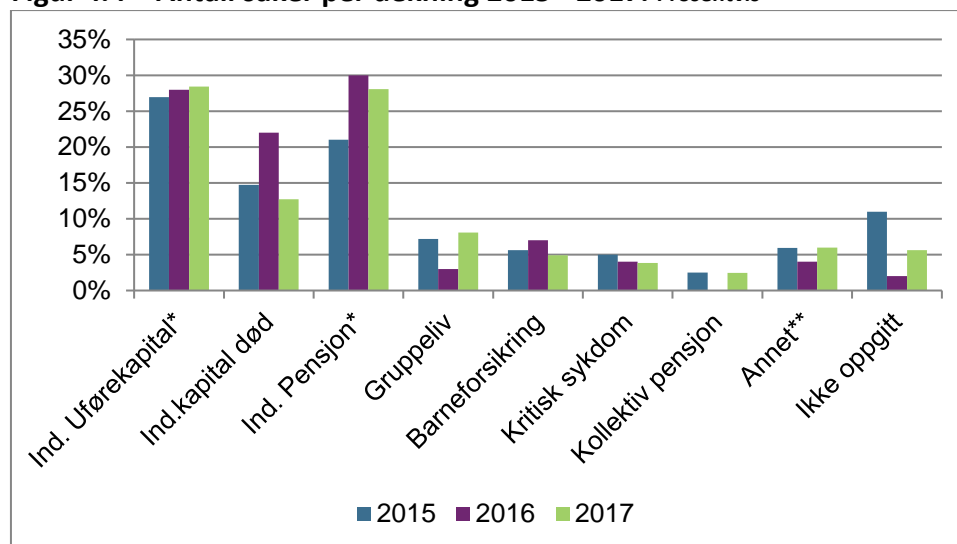
² Se definisjon i kapittel 8.

I 2017 ble 48 prosent av tilfellene avdekket ved erstatningsoppgjør, hvor de fleste ble utført ved avtaleetablering. I 2016 utgjorde forsikringsvindelen avdekket ved erstatningsoppgjør 43 prosent av sakene.

Totalt utføres 97 prosent av tilfellene ved tegningstidspunktet.

Figur 4.4 – Antall saker per dekning 2015 - 2017. Prosentvis

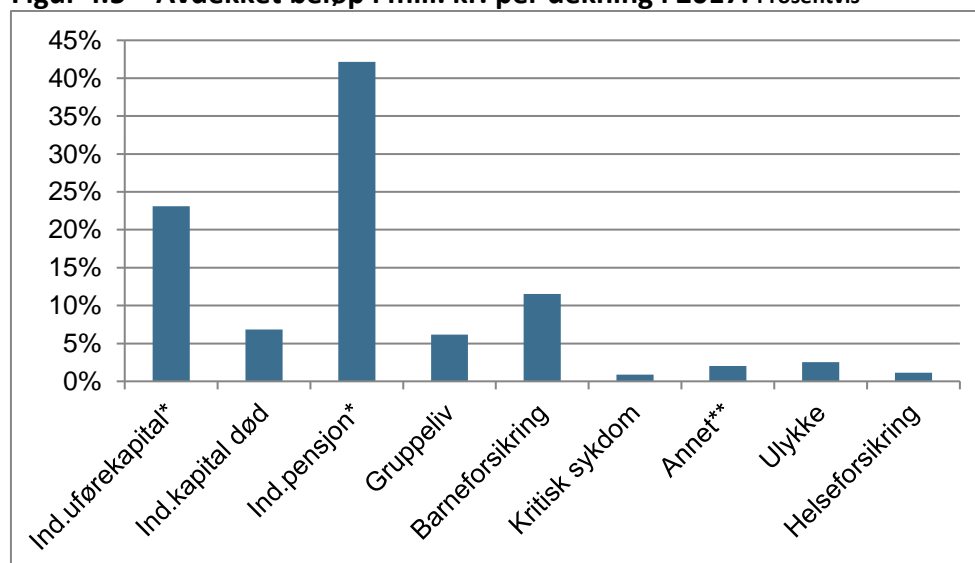

*inkludert premiefritak

** inkludert ulykke-, helse-, behandlings- og livsforsikring

De siste årene har det vært avdekket flest tilfeller innen individuell uførepensjon og individuell uførekapital. Som det fremkommer av figur 4.4, gjelder dette også for 2017. I 2017 representerte de to dekningstypene hele 56 prosent av alle svindeltilfeller innen syke- og uføreforsikring.

Figur 4.5 – Avdekket beløp i mill. kr. per dekning i 2017. Prosentvis

*inkludert premiefritak

** inkludert ulykke-, helse-, behandlings- og livsforsikring

Figur 4.5 viser fordelingen av avdekket beløp for de tilfeller som er oppdaget i forbindelse med erstatningsoppgjøret, da utført enten ved tegning eller under erstatningsoppgjøret.

Størrelsen på avdekket svindel innen hver bransje kan variere fra år til år både i antall og beløp. Det kan være flere årsaker til disse variasjonene, men en av faktorene som spiller inn er at selskapene kan ha spesiell oppmerksomhet på enkelte områder.

Tabell 4.1 – Avdekket beløp i mill. kr. per dekning 2015 - 2017

	2015	2016	2017
Ind.uførekapital*	43,8	40,7	41,4
Ind.kapital død	5,5	11,7	12,7
Ind.pensjon*	60,5	74,7	75,9
Gruppeliv	9,0	7,9	11,0
Barneforsikring	21,3	39,5	20,6
Kritisk sykdom	2,4	4,6	1,6
Kollektiv pensjon	4,6	0,0	5,2
Annen personforsikring	0,0	0,0	1,4
Annet**	3,8	5,0	3,7
Ulykke	3,2	2,4	4,5
Helseforsikring	0,1	0,2	2,0
Ikke oppgitt	17,0	0,0	0,0

*inkludert premiefritak

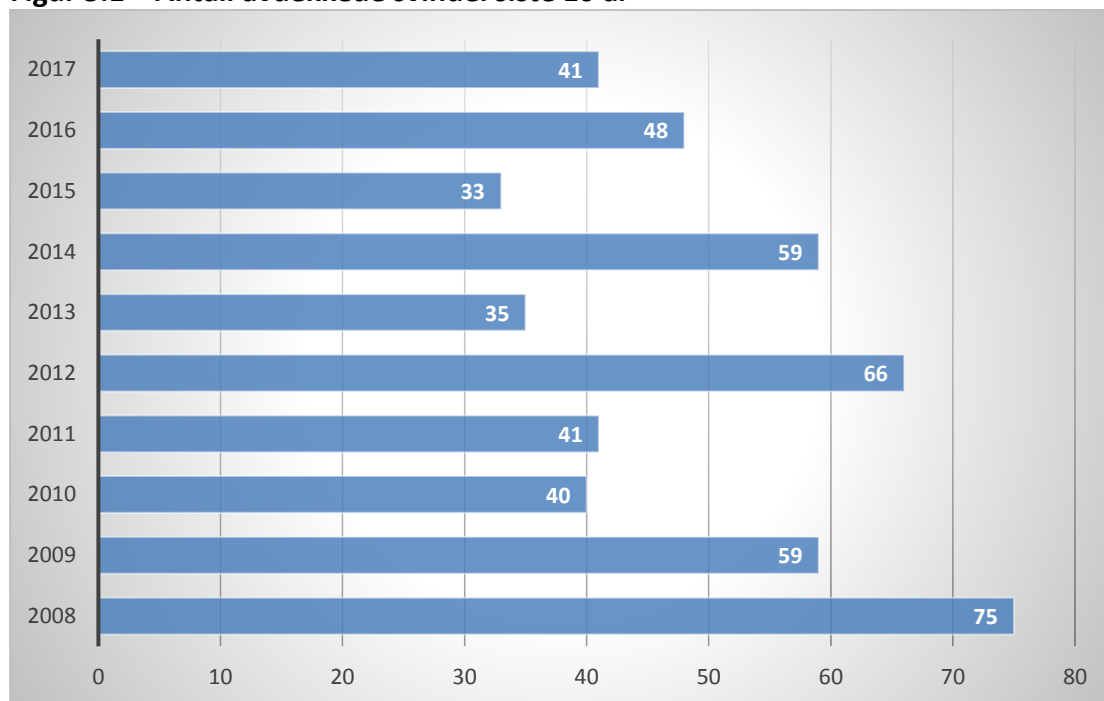
** inkludert ulykke-, helse-, behandlings- og livsforsikring

Individuell pensjon og individuell uførekapital er de to dekningstypene der det ble avdekket størst svindel i 2017, både sett i forhold til antall saker og i beløp. Avdekkede beløp under erstatningsoppgjøret for disse to dekningstypene omfattet 116,9 millioner kroner og utgjorde til sammen 65 prosent av totalt avdekket svikbeløp. Tabell 4.1 viser utviklingen i avdekkede svikbeløp fordelt per dekning de siste tre årene for tilfeller avdekket ved erstatningsoppgjøret, utført enten ved avtaleetablering eller under erstatningsoppgjøret. Ved noen få tilfeller av saker som barneforsikring i dette tilfellet, vil en liten økning gi et stort prosentvis utslag.

5. Avdekkede svindel innen skadeforsikring næringsliv og landbruk

Figur 5.1 – Antall avdekkede svindel siste 10 år

Innen næringsliv og landbruk ble det i 2017 avslått 41 saker med beløp på 28 millioner kr, men i tillegg er det en spesielt stor sak på 95 millioner kr som gjelder en påsatt brann på Selje hotell.

(Foto: Gjensidige forsikring)

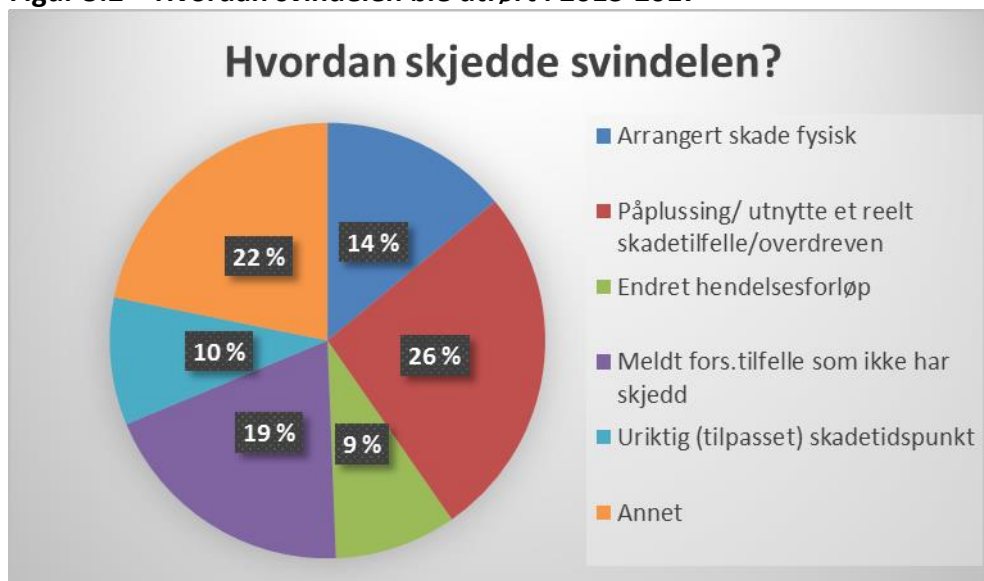

Tabell 5.1 - Bransjefordeling avdekkede svindel 2013-2017. Prosentandel.

	2013	2014	2015	2016	2017
Personbil/varebil	31,4	32,2	33,3	27,1	22,0
Næringsvirksomhet	31,4	27,1	45,5	37,5	34,1
Transport	-	-	-	2,1	2,4
Yrkesskade	11,4	6,8	-	8,3	7,3
Reiseforsikring	22,9	10,2	3,0	8,3	2,4
Innbo/løsøre	2,9	1	-	-	-
Landbruk	-	13,6	9,1	4,2	2,4
Traktor/arbeidsmaskin	-	-	9,1	8,3	4,9
Husdyr	-	-	-	2,1	9,8
Annet	-	3,4	-	2,1	14,6

Av de 41 avdekkede sakene i 2017, var det 3 tilfeller av båter og 3 av maskiner som ligger under posten «annet» i tabellen over.

De fleste av sakene i 2017 av type «annen materiell skader», og det var 9 tyverisaker og 3 branntilfeller.

Figur 5.2 – Hvordan svindelen ble utført i 2013-2017

Siden det er få nærings saker i hvert enkelt år, er det slått sammen saker for de fem siste årene for å vise fordelingen på hvordan svindelen ble utført; se figur 5.2 over. Her ser en at de fleste avdekkede svindlene er i forbindelse påplussing ved et reelt skadetilfelle.

De fleste av sakene blir avdekket internt i selskapet og ofte via [FOSS-registeret](#)³.

³ Se definisjon i kapittel 8.

6. Hvem begår forsikringsbedragerier?

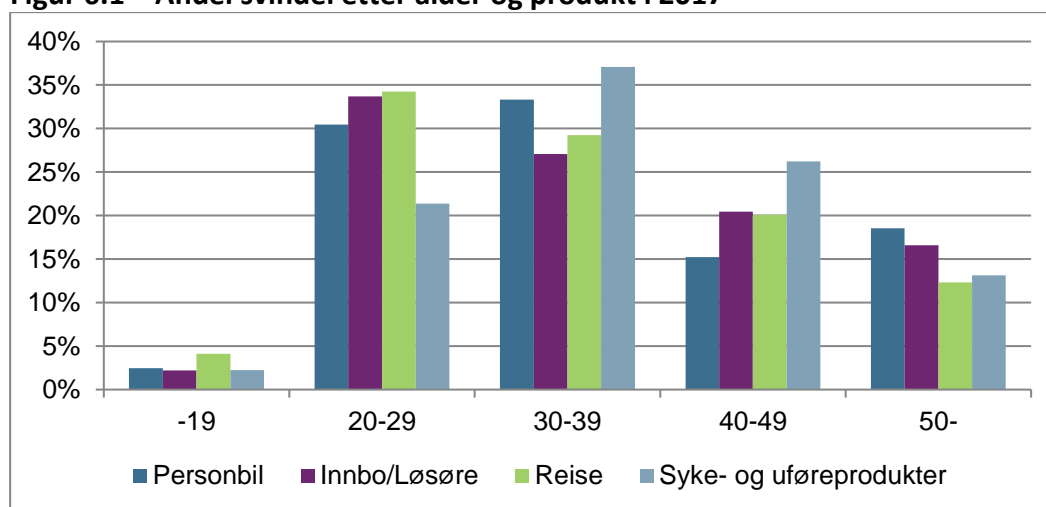

En studie fra 2015 utført av Svensk Försäkring og Brottsförebyggande råd, har avdekket at nærmere 75 prosent av de som blir anmeldt for forsikringsbedragerier også tidligere er domfelt for annen kriminell virksomhet. Dette viser at forsikringssvindel ikke nødvendigvis er en impulshandling, men at dette er utbredt blant kriminelle. I Norge viser årlige markedsundersøkelser at forsikringssvindel er mer sosialt akseptert enn andre typer kriminalitet, spesielt blant unge. For næringen er dette et alvorlig problem.

Gjensidige gjennomfører hvert år en holdningsundersøkelse knyttet til folks holdninger til forsikringssvindel. 95 prosent opplyser å aldri ha oppgitt for mye på en skademelding. 78 prosent mener at svindel ikke kan godtas. Samtidig antar 27 prosent at det ofte skjer at folk plusser på litt ekstra når de sender inn skademelding til forsikringsselskapet. 13 prosent synes det kan være forståelig, at det i visse tilfeller kan godtas eller er uten betydning. Den yngre delen av befolkningen har den mest liberale holdningen til forsikringssvindel, og menn er mer tilbøyelig til slik svindel enn kvinner.

Det avdekkes få saker der kunden er under 20 år. Dette henger naturlig sammen med at ungdom i stor grad fortsatt er forsikret gjennom foreldrene.

Figur 6.1 – Andel svindel etter alder og produkt i 2017

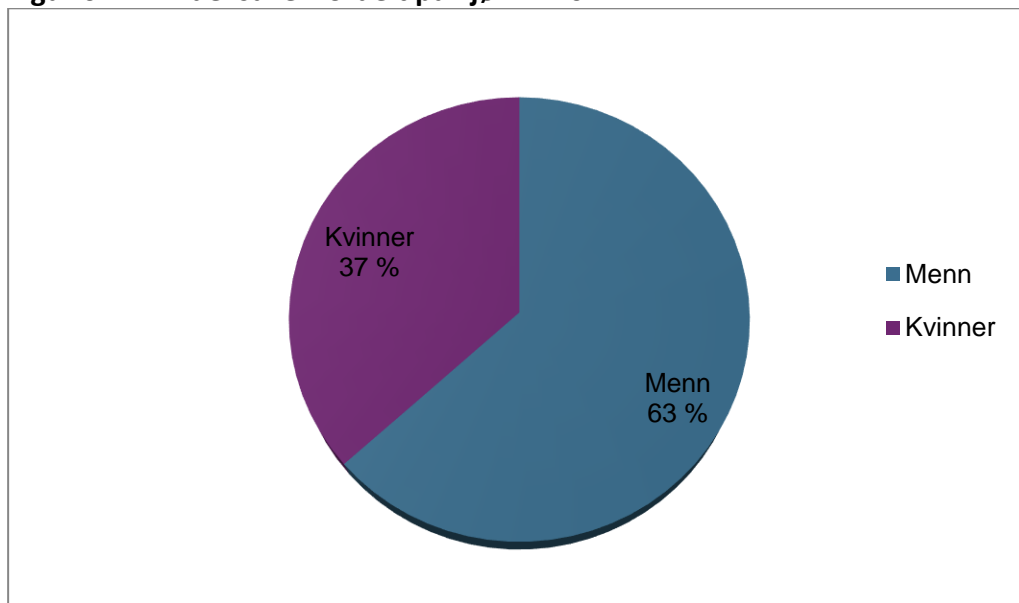

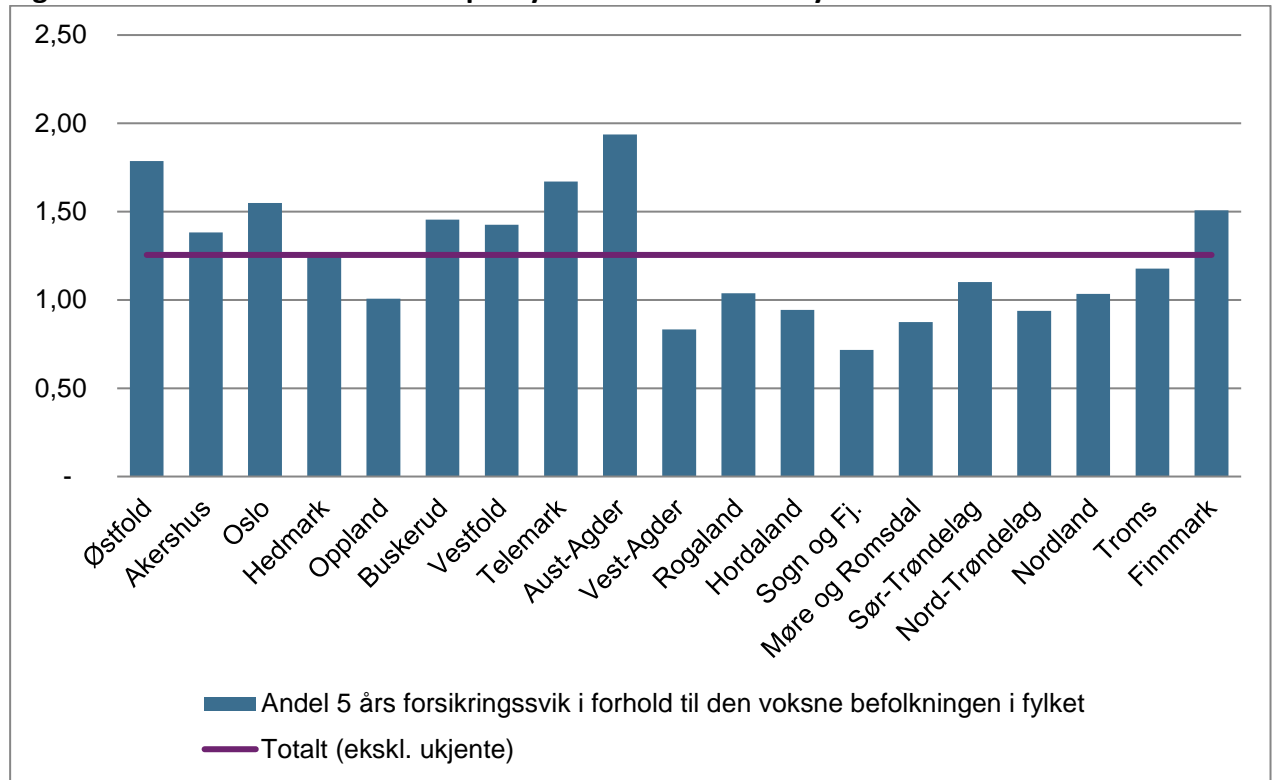

Figur 6.1 viser aldersgruppene hvor det avdekkes mest forsikringssvindel i de ulike produktene. Aldersgruppen 20 til 29 år er de som hovedsakelig utfører svindel på reise og innbo/løsøre. På syke- og uføreproduktene er det 30 til 39-åringene som står for de fleste tilfellene.

Totalt er kjønnsfordeling 63 prosent menn mot 37 prosent kvinner når det gjelder antall saker i 2017. Innen syke- og uføreforsikringene er det kvinnene som er i flertall med 52 prosent. Mens innen skadeforsikring er kvinneandelen på 32 prosent.

Figur 6.2 – Andel saker fordelt på kjønn i 2017

Figur 6.3 - Antall avdekkede saker per fylke ut fra folketall i fylket*

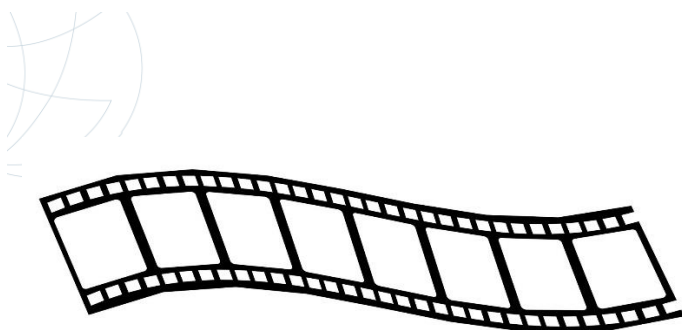
Antall avdekkede saker for skadeforsikring og syke- og uføreprodukter sett under ett i forhold til folketall⁴, er høyest i Aust-Agder, Østfold, Telemark og Oslo. I tillegg ligger Finnmark, Akershus, Buskerud og Vestfold også noe over snittet totalt, mens det fylket med færrest avdekkede saker er Sogn og Fjordane i forhold til innbyggertallet. I enkelte av fylkene kan antall avdekkede saker være få, slik at det må tas et visst forbehold om hvor utsagnskraftig resultatene er, likeledes kan det ha sammenheng med hva forsikringsselskapene legger vekt på.

7. Forsikringsselskapenes forebyggende arbeid

Prinsippet med forsikring er deling av risiko mellom flere forsikringstakere. Man betaler en mindre premie som sammen med andres tilsvarende premier blir til «et fond» som benyttes til å betale erstatninger til de forsikrede. Forsikringsselskapene har ansvar for å forvalte pengene på riktig måte, samt å sørge for en riktig utbetaling til kundene.

Det er også viktig for Finans Norge å drive opplysningsarbeid om forsikring, særlig for å nå fram til ungdom.

⁴ SSB er kilde for folketall per fylke, der den delen av befolkningen som er mellom 18 og 79 år er benyttet.

Som Gjensidiges holdningsundersøkelser viser, har de unge de mest liberale holdningene til forsikringssvindel. For å nå fram til denne gruppen har Finans Norge laget tre filmer om forsikringssvindel som er publisert i sosiale medier.

Mange unge tenker ikke over at forsikringssvindel er straffbart og hvilke konsekvenser dette kan gi. Anmeldes man for forsikringssvindel kan dette begrense både framtidige karrieremuligheter og reisevirksomhet (visumnekt).

Lenke fra Finans Norge:

<https://www.finansnorge.no/tema/skadeforsikring/forsikringssvindel2/filmer-om-forsikringssvindel/>

Forsikringsselskapene jobber aktivt for at det produktspekteret de tilbyr, ikke utnyttes av uærlige kunder eller blir et verktøy til å hvitvaske utbytte av kriminelle handlinger.

Finans Norge jobber fortløpende med å kartlegge problemområdene innen person- og skadeforsikring. Utvikling, trender og omfang overvåkes kontinuerlig. I samarbeid med selskapenes utredere, tilstreber Finans Norge å sikre at eksisterende arbeids- og avdekkingsmetoder er tilpasset det reelle kriminalitetsbildet. Det er etablert gode rutiner for informasjonsutveksling og samarbeid, med både politiet, NAV, Næringslivets Sikkerhetsråd, og en rekke andre aktører innen næringslivet.

Selskapene avdekker årlig en rekke forsøk på svindel ved avtaleetablering, der kunder bevisst oppgir uriktige opplysninger ved kjøp av forsikring. Et typisk eksempel på dette er når en kunde kjøper en uføreforsikring, og holder tilbake opplysninger om alvorlig sykdom.

Samfunnsansvar

Det avdekkes stadig saker der forsikringsbedrageri begås i sammenheng med andre former for økonomisk kriminalitet. Denne formen for kriminalitet begås ofte av multikriminelle med stor kompetanse og mobilitet. Utbytte fra forsikringsbedragerier benyttes i disse miljøene til å finansiere andre former for kriminell aktivitet.

Erfaring tilsier at enkelte som uberettiget mottar uførestønad fra forsikringsselskapene, også mottar sykepenger og trygd NAV. Skatteunndragelser og misbruk av trygd og fellesgoder, er ikke bare en trussel mot finanssektoren, men mot samfunnet som helhet. Det er et felles ansvar, både innen privat og offentlig næring å forebygge og bekjempe denne typen kriminalitet.

Konsekvenser ved forsikringsbedrageri

Resultatet av forsikringsbedragerier og urettmessige utbetalinger er økte forsikringspremier, noe som går ut over forsikringskundene.

De som blir tatt for forsikringssvindel, mister sin rett til erstatning og blir tillegg uønsket som forsikringskunde. Man risikerer også erstatningskrav og politianmeldelse. Forsikringssystemet bygger på tillit mellom selskap og forsikringstaker. Brudd tilliten er alvorlig og blir derfor ofte straffet hard av rettsvesenet. Forsikringsbedragerier har en strafferamme på inntil 6 år.

Viktige kriminalitetsforebyggende utvalg i regi av Finans Norge

Fagutvalg kriminalitet forsikring:

Fagutvalg kriminalitet forsikring (FKF) er et rådgivende organ i saker som vedrører svindel og kriminalitet rettet mot forsikringsbransjen. Utvalgets ansvarsområde er skadeforebyggende og skadereduserende oppgaver innen svindel og kriminalitet på skade- og livsforsikring. Fagutvalget skal måle resultatet av næringens kriminalitetsreduserende arbeid og medvirke til utgivelse av årlig svikstatistikk. Utvalget skal også bidra med innspill og faktaopplysninger til bruk for informasjonsvirksomhet.

Fagutvalg økonomisk kriminalitet Hvitvasking:

Fagutvalget (FØKH) er et rådgivende organ for finansnæringen i spørsmål om felles tiltak mot hvitvasking av penger og terrorfinansiering. Dette omfatter også gjennomføring og praktisering av nasjonalt og internasjonalt regelverk på området. Utvalget skal være en aktiv «lyttepost» mot nasjonale og internasjonale regelverksinitiativer og trender. Relevant informasjon innhentes og drøftes i utvalget. Utvalget gjennomgår relevant regelverk på området og definerer felles forståelse og holdninger innad i næringen om praktisering og etterlevelse. Utvalget, som består av representanter fra både bank- og forsikringsselskaper, skal kunne gi anbefalinger til medlemsforetakene.

8. Definisjoner

- *Hva er forsikringssvindel:*
Den forsikrede forsøker å oppnå eller oppnår erstatningsutbetaling fra et forsikringsselskap som vedkommende ikke har rettmessig krav på. I rapporten behandles bare saker som er avdekket som svik i henhold til FAL. «Svik» er den juridiske betegnelsen, men omtales i denne rapporten som «svindel».
- *Svik ved tegning/svik avdekket ved avtaleetablering:*
Dersom forsikringstaker bevisst oppgir uriktige opplysninger ved tegning for å få en forsikring vedkommende ikke hadde krav på.

- *Svik avdekket ved erstatningsoppgjør, utført ved avtaleetablering:*
Forsikringsselskapet kan påberope seg svik dersom sikrede bevisst oppga uriktige opplysninger ved tegning for å få en forsikring vedkommende ikke hadde krav på.
- *Svik avdekket ved erstatningsoppgjør, utført ved erstatningsoppgjør:*
Forsikringsselskapet kan påberope seg svik dersom sikrede bevisst har gitt gale opplysninger om forsikringstilfellet som vedkommende måtte forstå kunne føre til et bedre erstatningsoppgjør enn man hadde krav på.
- *Individuell uførekapital:*
Dekning tegnet individuelt/privat. Kapitalforsikring er livsforsikring som kommer til utbetaling som et engangsbeløp ved forsikringstilfellets inntreden uansett årsak (sykdom eller ulykke). Premiefritak er en terminvis erstatning ved uførhet som er knyttet til individuell uførekapital.
- *Individuell kapital død:*
Dekning tegnet individuelt/privat, og som kommer til utbetaling som et engangsbeløp ved død uansett årsak (sykdom eller ulykke).
- *Individuell pensjon:*
Renteforsikring som tegnes privat og som kommer til utbetaling i terminer.
- *Gruppeliv:*
Dekning tegnet privat eller av arbeidsgiver, og som kommer til utbetaling som et engangsbeløp ved død eller uførhet uansett årsak (sykdom eller ulykke).
- *Barneforsikring:*
Hovedsakelig en sykdoms- og ulykkesforsikring for barn som kommer til utbetaling etter nærmere bestemte regler fastsatt i det enkelte selskaps forsikringsvilkår.
- *Kritisk sykdom:*
Kritisk sykdom er en sykeforsikring. Forsikringen utbetales med et engangsbeløp dersom forsikrede blir rammet av en sykdom definert i det enkelte selskaps forsikringsvilkår. Tegnes som kollektiv eller individuell dekning.
- *Kollektiv pensjon:*
Tjenestepensjon for ansatte i private, kommunale eller statlige bedrifter/foretak. Kollektiv pensjon er livsforsikring som kommer til utbetaling i terminer.
- *ROFF:*
Register over forsikringssøkere og forsikrede for forsikringsselskapene tilknyttet Finans Norge som selger livsforsikring eller andre personforsikringer der det er helsevurdering ved tegning. Forsikringsselskapene kan søke om informasjon fra registeret i salgsoyeblikket og ved søknad om uføreerstatning. Personforsikringer gitt på spesielle vilkår og avslag på søknad om forsikring registreres i ROFF. ROFF inneholder ikke helseopplysninger, men disse kan hentes fra forsikringsselskapet etter fullmakt fra forsikringssøker.
- *FOSS:*
Forsikringsselskapenes Sentrale Skaderegister. FOSS er et fellesregister hvor innmeldte skadesaker registreres. Formålet med registeret er å effektivisere skadeforsikringsselskapenes saksbehandling i arbeidet med å forhindre og begrense forsikringssvindel. Registeret kan kun benyttes ved registrering av skader og i forbindelse med en eventuell erstatningsutbetaling.